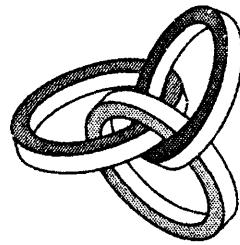

Інформацыйны бюлетэн

БАРМИЦА

www.barmica.org

красавік 2005 г.

barmica@tut.by

бясплатна

ДАПАМОЖАМ СПРАВАЙ!

26 красавіка – дзень Чарнобыльскай трагедыі. Ужо 19 год. Гэта нічога, - скажуць некаторыя, - даўно было, усе амаль і забыліся б пра гэты дзень, калі б пра гэта кожны год не нагадвалі па тэлебачаныні, радыё альбо ў газетах. Так, наш рэгіён гэтая бяды фактычна не закранула (хочь вы ж ведаеце, што ўсё адносна – хто можа гарантаваць, якія прадукты мы спажывам і г.д.).

Дата съціраецца з памяці, застаецца адно змрочны цень гэтае катастрофы дзесяці ў падсьвядомасыці, ірацыянальны страх, які прайўляецца ў тым, што, напрыклад, маладыя спэцыялісты як вагню баяцца разъмеркаваныня “ў зону”. Але ў гэтай “зоне” таксама існуюць гарады і вёскі, у якіх жывуць такія ж самыя людзі, як і мы ўсе – людзі зь іх штодзённымі патрэбамі: працаўца, зарабляць, годна жыць у прыстойных умовах, вучыць дзетак на належным узроўні. Ну так, мы чулі пра ільготы для “чарнобыльцаў”. Але насамрэч, шмат што там знаходзіцца ў такім занядбаным стане, асабліва па вёсках! Прынамсі, калі параўнаць колькасць кніг у школьніх бібліятэках – нашых і, да прыкладу, Хойніцкіх ці Брагінскіх, то рэзвініца адразу робіцца відавочнаю. А гэта ж дзеці, якім увесе час цікава дазнавацца штосьці новае, адкрываць для сябе сусвет, асабліва ў наш век інфармацыйных тэхналёгіяў і звышхуткасных глябальных працэсаў. Так, мяня можам патрабаваць забесьпячэнне ўсіх тых школаў сучасным кампьютаровым абсталіванынем. Аднак жа, мінімальная мы зрабіць можам!

Напрыклад, прыняць удзел у акцыі “Дапаможам Справай!”, прымеркаваную да даты Чарнобыльскай трагедыі. Мы запрашаем усіх неабыкавых людзей далучыцца да гэтае добрае справы. У кожнай хаце, найверагодней, сабралася дастатковая колькасць кніг, якія можна бясперашкодна аддаць на дабрачынную акцыю. Мы гатовыя прыехаць і забраць іх. Усе кнігі трапяць у бібліятэкі Брагінскага і Хойніцкага раёнаў Гомельскай вобласці напярэдадні жалобнай даты.

Нават найменьшае ахвяраваныне заўсёды каштоўнае для тых, каму гэта насамрэч патрэбна.

Дык звяртайцеся!

Кантактныя тэлефоны
у Глыбокім: 6169629 і 7137145

“Барміца” выступае з ініцыятывой

Няма сумневу, што толькі аб'яднаўшы намаганні можна дасягнуць выніку. Толькі разам, у коле аднадумцаў чалавек адчувае сябе асобай.

Пад час сустрэчы прадстаўнікоў недзяржаўных арганізацый Глыбоччыны і Докшыччыны абмяркоўвалася не толькі сітуацыя з абраннем адзінага кандыдата на презідэнцкіх выбарах 2006 году, але і праblems мясцовых недзяржаўных арганізацый. Сярод ініцыятыў, якія былі агучаныя пад час сустрэчы ў Глыбокім, 8 красавіка, – прапанова пра водзіць рэгулярныя імпрэзы па найбольш актуальных пытаннях грамадскага жыцця. Вынесеная прапановы стварыць у Глыбокім клубы па інтэрэсах, прышыгваць як мага больш маладзі да удзелу у такіх клубах. Ся-

род найбліжэйшых планаў грамадзянскай ініцыятывы “Рэсурсавы цэнтар “Барміца” – клуб аматараў беларускай музыкі і суполка па вывучэнню ангельскай мовы. Ствараецца бібліятэка літаратуры па праblems грамадскай супольнасці на Беларусі, праваабарончай, краязнаўчай тэматыкі. Асноўная мэта такіх клубаў – атрыманіе магчымасць найбольш поўна зрэалізаваць прыхільнасці маладых людзей, пашырыць кола сяброў, карысна праводзіць вольны час.

Апроч гэтага штомесяц “Барміца” арганізуе цікавыя сустрэчы, інфармацыя аб якіх будзе размешчаная на сайце грамадзянскай ініцыятывы www.barmica.org. Бліжэйшая сустрэча будзе прасвечаная развіццю агратурызму ў нашым рэгіёне. Усіх зацікавленых просім звязацца па электроннай пошце: barmica@tut.by ці па тэл.: 7129893

**Калі Вы лічыце, што
Вашы права парушылі,**

Тэлефануйце:

8-029-6-909-920 (Яраслаў Берніковіч) 8-029-7-555-316 (Зміцер Салаўёў)

Бывшая управляющая делами до сих не в тюрьме

Бывшая управляющая делами президента Беларуси Галина Журавкова, приговоренная 8 февраля Верховным судом к четырем годам лишения свободы, по-прежнему находится дома. Об этом 13 апреля пишет «Народная воля».

В интервью газете Г.Журавкова объясняет свое местонахождение плохим состоянием здоровья. «Я никуда не скрываюсь, состояние здоровья на самом деле - хуже некуда. 7 февраля мне сделали операцию... После операции я практически не могу сидеть - мне нужно или ходить, или лежать», - рассказала экс-управляющая делами президента.

Г.Журавкова также сообщила, что под предстоящую амнистию, приуроченную к 60-летию победы

над фашизмом, она, скорее всего, не попадет.

Бывшая чиновница утверждает, что не собирается искать убежища за пределами Беларуси: «У меня ничего нет, ни копейки денег, мой муж в тюрьме. Куда мне уезжать?»

Г.Журавкова по-прежнему не согласна с вынесенным ей обвинительным приговором. «Меня подставили. Я 26 лет честно работала, никто обо мне слова плохого не скажет», - заявляет она.

Напомним, что Г.Журавкова признана виновной по статье 210, часть 4 Уголовного кодекса (хищение путем злоупотребления служебными полномочиями, совершенное организованной группой либо в особо крупном размере). В результате ее деятельности государству был нанесен ущерб в размере более 3 млн. долларов США.

Изменены ставки подоходного налога

Министерство по налогам и сборам Беларуси изменило ставки подоходного налога в цифровом изложении. Данное решение содержится в постановлении Министерства по налогам и сборам Республики Беларусь № 45 «О внесении изменений в приказ Государственного налогового комитета Республики Беларусь от 23 марта 1999 г. № 46».

В частности, если размер облагаемого совокупного годового дохода физического лица составляет до 6 млн. 30 тыс. рублей, подоходный налог начисляется по ставке 9%;

от 6 млн. 30 тыс. 1 рубля до 15 млн. 75 тыс. рублей — 542 700 рублей + 15% с суммы, превышающей 6 млн. 30 тыс. рублей;

от 15 млн. 75 тыс. 1 рубля до 21 млн. 105 тыс. рублей — 1 899 450 рублей + 20% с суммы, превышающей 15 млн. 75 тыс. рублей;

от 21 млн. 105 тыс. 1 рубля до 27 млн. 135 тыс. рублей — 3 105 450 рублей + 25% с суммы, превышающей 21 млн. 105 тыс. рублей;

от 27 млн. 135 тыс. 1 рубля и выше — 4 612 950 рублей + 30% с суммы, превышающей 27 млн. 135 тыс. рублей.

По этим ставкам рассчитываются суммы подоходного налога, подлежащего исчислению, начиная с 1 апреля 2005 года.

Как пояснили БЕЛТА в министерстве, основанием для внесения изменений в Разъяснение о ставках подоходного налога и порядке его исчисления стало принятие правительством Беларуси постановления от 28 марта 2005 г. №330 «Об установлении размеров тарифной ставки первого разряда для оплаты труда работников организаций, финансируемых из бюджета и пользующихся государственными дотациями и базовой величиной». Напомним, что в соответствии с данным документом с 1 апреля 2005 года установлена базовая величина в размере 25,5 тыс. рублей. При этом среднемесячная базовая величина составила 25,125 тыс. рублей. Исходя из этой величины были рассчитаны ставки подоходного налога в цифровом изложении, то есть по каждому диапазону определен размер облагаемого дохода и суммы подоходного налога.

На Віцебшчыне ствараецца рух фалькенаў

Апошнім часам ва Ўсходній Эўропе адбываецца ста-наўленыне фалькенаўскіх арганізацый. Першыя крокі ў гэтым напрамку робяцца і ў Беларусі. Напрыклад, у Віцебску нядайна ўзынікла суполка фалькенаў.

Фалькены (па-німецку “сокалы”) – гэта сетка нацыянальных няурядавых арганізацый, што працујуць з дзецьмі ды падлёткамі. Яны ажыццяўляюць разнастайныя адукацыйныя праекты, ладзяць летнікі і вандроўкі, праводзяць канцэрты дый іншыя мерапрыемствы дзеля ўсебаковага развіцця ѹ самарэалізацыі падрастаючага пакаленія. “У пляніе ідэалёгіі “сокалы” арыентуюцца на міжнародныя рабочы рух, ідэі свабоды, роўнасці, салідарнасці й аховы навакольнага асяродзьдзя”, – гаворыць Сяргей Бярозка, кіраўнік ініцыятывы па стварэнні факельнаўскага руху на Віцебшчыне.

Фалькены фармальна не звязаны з сацыял-дэмакратычнымі ці лейбарысцкімі партыямі, але тым не менш актыўна ўдзельнічаюць у палітычных акцыях, займаюцца палітадукацыяй.

“Сокалы” розных краін аб’яднаны ў Міжнародны рух фалькенаў – Сацыялістычную адукатыўную сетку (IFM-SEI), які ажыццяўляе шэраг праектаў пры падтрымцы разнастайных фондаў, Рады Эўропы й Арганізацыі Аб’яднаных Наций.

Таксама і ў нашай краіне цягам апошніх пяці гадоў праводзяцца розныя мерапрыемствы і праграмы для дзяцей і падлёткаў у межах фалькенаўскага руху, якія арганізуваюцца прадстаўнікамі сацыял-дэмакратычнай моладзі “Маладая грамада”. Але толькі сёлета беларускія фалькены пачалі аб’яднаны ў нацыянальную сетку. Узімку яны зладзілі свой першы арганізацыйны сход.

Актывізация беларускіх фалькенаў прывяла да стварэння іхнай суполкі ў Віцебску. “У нас пакуль што 15 сябраў, – распавядае сп. Бярозка. – Мы ўдзельнічалі ў арганізацыі і правядзеньні Дня Волі. Але гэта толькі пачатак. У наших плянах – актыўная асьветніцкая дзейнасць. У прыватнасці, зараз мы рыхтуемся да стварэння гітарычнага дыскусійнага клуба. Наша мэтавая група – падлёткі ад 14 да 16 гадоў”.

США критикуют Кубу, Беларусь и Китай

США внесли в Комиссию ООН по правам человека резолюцию, в которой вновь подвергли критике ситуацию с правами человека на Кубе.

Вашингтон призвал продлить мандат представительницы ООН по правам человека Кристин Шане с тем, чтобы она продолжала собирать сведения и давать оценку положению дел в этой области на Кубе.

В докладе, который К.Шане представила в комиссию в марте с.г., освобождение в 2004г. 18 кубинских политзаключенных расценивается как позитивный шаг. Однако, как указала эксперт, он не свидетельствует о прекращении репрессий, поскольку немало политических заключенных все еще остаются в тюрьмах.

Вашингтон также осудил случаи нарушения прав человека в Белоруссии, где, как заявляют американские власти, имеют место исчезновения людей и суммарные казни (приводимые в исполнение без справедливого суда или на основании быстрого и неудовлетворительного административного процесса) политических оппонентов действующей власти. Свою оценку ситуации в Белоруссии США дали в отдельно представленной резолюции. Она была подготовлена при участии Евросоюза, передает АР.

Помимо этого США упрекнули власти Китая в непринятии должных мер для защиты посольства Японии во время недавних антияпонских демонстраций. С критикой в адрес официального Пекина выступил государственный департамент США. «Китай должен принимать

меры по недопущению насилия, направленного против иностранных миссий в Пекине», - заявил официальный представитель американского внешнеполитического ведомства Ричард Баучер. «Весьма прискорбно, что насилие имело место и не было взято под контроль», - цитирует АР слова пресс-секретаря.

Напомним, в последние дни по Китаю прокатилась волна антияпонских демонстраций. Тысячи людей вышли на улицы Пекина, Ганьчжоу и других китайских городов, чтобы выразить свой протест в связи с новой редакцией японских учебников по истории, из которых были исключены эпизоды, свидетельствующие о зверствах японцев во время Второй мировой войны. Протестующие сжигали японские флаги и забрасывали японское посольство камнями и бутылками. Демонстранты также протестовали против включения Японии в число постоянных членов Совета Безопасности ООН. Несколько японских граждан были избиты.

Источник: Vlasti.net

Дзень аховы здароўя

7 красавіка – усясьветны Дзень аховы здароўя. Пра здароўе варта думачы не тады, калі захварэш, але ў беларусаў атрымліваецца іначай...

Съведчаньнем агульнага стану здароўя можа быць такая лічба: узровень шпіталізацыі дасягнуў унікальна высокое адзнакі – ледзьве не 30%. Прэзыдэнцкая прэсавая служба падкрэсліла: пры захаванні такой тэндэнцыі “ў хуткім часе давялося б шпіталізаваць больш, чым трэцюю частку насельніцтва”. Тым часам як у большасці разьвітых краінаў узровень і сярэдняя працягласць шпіталізацыі ў разыліку на колькасць насельніцтва ў 2-3 разы ніжэйшая, чым у Беларусі.

У большасці краін съвету практикуеца мэдычнае страхаванье насельніцтва. Пра гэта ішлі размовы і ў Беларусі, прыводзіліся аргументы “за” і “супраць”... Паводле канцепцыі разьвіцця аховы здароўя на 2003-2004 гады, не прадугледжваеца ўвядзенія абавязковага мэдычнага страхавання. Прэзыдэнт Лукашэнка катэгарычна супраць радыкальных рэформаў у мэдыцыне, таксама ён выказаўся за найбольш эфектыўную, на ягоную думку, колішнюю савецкую систэ-

му. Праўда, недахопам савецкае систэмы кіраунік краіны назваў тое, што тады не лічылі грошай. А сёньня такіх грошай краіна ня мае.

Насамрэч, ёсьць свая цана і ў так званай “бясплатнай мэдыцыне”. Старшыня навуковага савета па падрыхтоўцы Нацыянальных справаўздач аб чалавечым разьвіцці, эканаміст Леанід Заіка лічыць, што бясплатная мэдыцына эфектыўная толькі для жанчын. Пры агульным зыніжэнні працягласці жыцця, розніца паміж скарачэннем жыцця жанчын і мужчын павялічылася з 9 да 14 гадоў.

Пагаршэнне экалёгіі й мэдычнага абслугоўвання нанесла ўдар у першую чаргу па здароўі муж-

чын. Будучыя пакаленыні, на думку эканаміста, праз 100 гадоў прыйдуць менавіта да такой высновы.

Мужчыны найменш адказныя за здароўе сярод сацыяльных груп. У іх у два разы больш высокая съяротнасць ад новаўтварэнняў, чым у жанчын. Больш высокая съяротнасць і ад хваробаў звязаных з кровазваротам.

Мэдыцына ў той форме, у якой яна разьвіваецца, разылічаная на пэнсіянэрскіх, на людзей, якія клапоцяцца пра сваё здароўе. Апроч таго, тыя, хто вядзе здаровы лад жыцця, плоцячы пры гэтым падаткі, фактычна бярэ на сябе цяжар фінансавай адказнасці за тых, хто нядбайна ставіцца да здароўя. Паводле эканаміста, для бальшыні беларусаў здароўе ня стала эканамічнай катэгорыяй.

Паводле www.svaboda.org

ВЫБИРАЕМ ШКОЛУ, ВЫБИРАЕМ САД

1. Первое высшее образование входит в общий трудовой стаж?

2. Дополнительное образование входит в общий трудовой стаж?

В соответствии со ст. 51 Закон Республики Беларусь от 17 апреля 1992 г. № 1596-ХII «О пенсионном обеспечении» (Ведамасці Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, 1992 г., № 17, ст.275) (Регистрационный номер Национального реестра 2/333; дата включения в Национальный реестр 16 марта 2001 г.) в стаж работы засчитывается:

в) период обучения на дневном отделении в высших и средних специальных учебных заведениях, в училищах, школах и на курсах по подготовке кадров, повышению квалификации и переквалификации, в аспирантуре, клинической ординатуре, докторантуре.

Является ли наличие прописки необходимым условием для того чтобы ребёнок ходил в детский сад или школу? В законе об образовании про прописку нет ни слова. Какие правовые акты есть по этому поводу? Каким образом разрешить данный вопрос в случае отказа принять ребёнка в детский сад или в школу?

В Законе Республики Беларусь от 29 октября 1991 г. N 1202-XII «Об образовании» (статья 3) установлено, что:

Каждый гражданин Республики Беларусь имеет право на получение образования. Ограничения прав на получение образования могут устанавливаться только законом.

Гражданам Республики Беларусь гарантируется право на получение бесплатного общего среднего, профессионально-технического и на конкурсной основе бесплатного среднего специального и высшего образования в учреждениях образования.

Иностранные граждане и лица без гражданства, постоянно проживающие в Республике Беларусь, имеют равные с гражданами Рес-

публики Беларусь права на образование, если иное не определено законами и международными договорами Республики Беларусь.

Право на обучение и порядок обучения иных иностранных граждан устанавливаются актами законодательства Республики Беларусь.

А статья 7 определяет, что основное образование в Республике Беларусь включает следующие уровни:

дошкольное образование; общее базовое образование; общее среднее образование; профессионально-техническое образование; среднее специальное образование; высшее образование; послевузовское образование.

У адпаведнасці з Прыкладным палажэннем аб дзіцячай дашкольнай установе, зацверджаным Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь 28 чэрвеня 1993 г., № 203:

15. Дашкольная установа камплектуецца дзецьмі яе заснавальнікам (упраўленнем, аддзелам адукацыі або прадпрыемствам, установай, арганізацыяй, асобамі, у падпарядкованні якіх яна знаходзіцца). Парадак камплектавання дашкольных установ і груп спецыяльнага прызначэння вызначаецца палажэннямі аб гэтых установах, якія зацверджаны Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь.

Парадак уліку заяў, афармлення і выдачы пущёвак вызначаецца заснавальнікамі дашкольных установ. Паміж дашкольнымі установамі можа арганізоўвацца аблімен месцамі.

16. У дзяржаўную дашкольную установу ў першую чаргу прымаюцца дзеці працуючых адзінокіх бацькоў, маці-навучэнак, бацькоў-інвалідаў I і II групы; дзеці з мнагадзетных сем'яў; дзеці, якія знаходзяцца пад апекай, дзеці сляпых, глухіх бацькоў; дзеці пяцігадовага ўзросту, дзеці-блізнятны, дзеці, бацькі якіх знаходзяцца на абавязковай службе ва Узброенных Сілах Рэспублікі Беларусь; дзеці грамадзян, якія праходзілі ваеннную службу ці працевалі ў складзе савецкіх войск на тэрыторыі дзяржаў, у якіх вяліся баявыя дзеянні, а таксама

дзеці асоб, на якіх распаўсюджваецца Закон Рэспублікі Беларусь «Аб сацыяльнай абароне грамадзян, пацярпейшых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС».

17. Залічэнне дзяцей у дашкольную установу вядзеца загадчыкам гэтай установы па прад'яўленню наступных дакументаў: пущёўкі, выдадзенай адпаведным заснавальнікам дашкольной установы; заявы бацькоў або асоб, якія іх замяняюць; выпіскі з гісторыі развіцця дзіцяці з заключэннем аб стане яго здароўя; даведкі аб адсутнасці кантактаў з інфіцыраванымі хворымі і пасведчаннямі аб нараджэнні дзіцяці. У дашкольную установу (групу) спецыяльнага прызначэння дадаткова падаецца заключэнне псіхолага-медыка-педагагічнай кансультаты.

Выключэнне дзяцей з дашкольной установы вядзеца загадчыкам пры згодзе з яе заснавальнікам у наступных выпадках: па медыцынскому залучэнню, якое забараняе знаходжанне дзіцяці ў гэтай дашкольной установе па стану здароўя; ненаведванне дзецьмі дашкольной установы звыш аднаго месяца без заявы бацькоў; у выпадку неаплаты за яго ўтрыманне на працягу двух тыдняў пасля ўстаноўленага тэрміну, а таксама невыканання бацькамі іншых дагаворных абавязкаў; па заяве бацькоў або асоб, якія іх замяняюць. Бацькам паведамляюць аб выключэнні дзіцяці за 7 дзён.

Забаранянецца выключыць дзяцей з дашкольной установы ў сувязі з змяненнем месца работы бацькоў.

За дзіцём захоўваецца месца ў дашкольной установе ў выпадку яго хваробы, праходжання санаторна-курортнага лячэння, каранціну, хваробы або водпуску маці, чарговага водпуску бацькі (або асоб, якія замяняюць бацькоў), па заяве бацькоў, на перыяд аздараўлення дзіцяці тэрмінам да 90 дзён у летні перыяд.

18. У дзіцячыя яслі прымаюцца дзеці ва ўзросце ад 2 месяцаў да 3 гадоў; у дзіцячы сад - ад 3 да 7 гадоў; у яслі-сад - ад 1 да 7 гадоў (незалежна ад пачатковых тэрмінаў школьнага навучання па жаданню бацькоў або медыцынскому заключэнню дзеці могуць знаходзіцца ў дашкольной установе да 7 гадоў). Групы могуць камплектавацца па аднаўзроставаму прынцыпу або дзецьмі рознага ўзросту. У навучальна-выхаваўчай установе «Школа-дзіцячы сад» узроставы склад дзяцей у дашкольных групах вызначаецца саветамі гэтай установы ў залежнасці ад колькасці груп і мясцовых умоў.

Парадак і ўмовы атрымання кредытаў на кватэры

Кожны грамадзянін Рэспублікі Беларусь згодна з главой 18 Банкаўскага кодэксу Рэспублікі Беларусь мае права ўзяць крэдіт, у тым ліку і на будаўніцтва кватэры ці дому, пры гэтым кожны банк уводзіць свае памеры крэдыту і працэнты па ім (напрыклад, на пачатку бягучага года грамадзянам, якія не маюць ніякіх ільгот, прыдзеца выплачваць 14% гадавых па крэдытах ад "Беларусбанка"), а таксама замацоўвае перавод на банк прававога тытулу на такую маёmacь у якасці забеспечэння выканання абязвязку (арт. 150 БК) [3]. Пры гэтым у дамове павінен уводзіцца тэрмін для выкупа маёmacі крэдытаатрымальнікам шляхам пагашэння крэдыту; банк не мае магчымасці адцураць такую маёmacь да яго заканчэння. Акрамя гэтага часцей за ўсе ў крэдигтай дамове замацоўваеца немагчымасьць датэрміновага пагашэння ўсёй сумы крэдыту.

Кватэры можна набываць і праз атрыманне ільготнага крэдыту, якія выдаюцца ААТ "Зберагальны банк "Беларусбанк" на будаўніцтва грамадзянамі жылых памяшканняў у складзе жыллёва-камунальных кааператываў, калектываў індывідуальных забудоўнікаў і ў парадку долевага ўдзелу ў жыллёвым будаўніцтве.

Парадак атрымання ільготнага крэдыту вызначаецца Палажэннем "Аб парадку і ўмовах прадстаўлення ільготнага крэдыту на будаўніцтва грамадзянамі жылых памяшканняў у складзе жыллёва-камунальных кааператываў, калектываў індывідуальных забудоўнікаў і ў парадку долевага ўдзелу ў жыллёвым будаўніцтве", якое было зацверджана Пастановай Рады Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 4 сакавіка 1998 года №351 [12].

Згодна з гэтым паляжэннем ільготныя крэдыты выдаюцца грамадзянам Рэспублікі Беларусь, замежным грамадзянам і апатрыдам, якія стала праўжываюць на тэрыторыі краіны і знаходзяцца на ўліку патрабуючых паляпшэння жыллёвых умоў, з выкананнем прынцыпа аднаразовасці выкарыстання імі права на атрыманне такога крэдыту на мэты, пазначаныя вышэй. Пры гэтым права на атрыманне ільготнага крэдыту маюць грамадзянне, сярэдня-месячны сукупны даход сям'і якіх з улікам маёmacнага становішча не перавышае крайняга ўзроўню, які вызна-

чаецца Міністэрствам працы разам з Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва, Міністэрствам фінансаў і Міністэрствам статыстыкі і анализу. Ільготныя крэдыты выдаюцца па спецыяльных спісах, якія складаюць для банка і зацверджаюць аблываканкамы і Менскі гарвыканкам згодна з часам прыняцця на ўлік патрабуючых паляпшэння жыллёвых умоў грамадзян. У першую чаргу і па-за чаргі ў дадзеныя спісы ўключаюцца грамадзянне, якія маюць адпаведныя ільготы на атрыманне жылых памяшканняў у карыстанне па дамове найму ў дамах дзяржаўнага і грамадскага жыллёвага фонду, пры ўступленні ў жыллёва-будаўнічыя каператывы, а таксама тых грамадзянне, якія праўжываюць ў жылых памяшканнях прызнаных у адпаведным парадку непрыдатнымі для праўжывання.

Важна памятаць, што ільготны крэдит выдаецца толькі на мэты, якія акрэслены крэдитнай дамовай (арт. 146 Банкаўскага кодэксу Рэспублікі Беларусь). За няметавае выкарыстанне крэдыту крэдитная дамова можа прадугледжваць спецыяльныя формы адказаў [3].

Ільготныя крэдыты могуць атрымаць чальцы жыллёва-будаўнічых кааператываў, калектываў індывідуальных забудоўнікаў і грамадзянне, якія ажыццяўляюць будаўніцтва кватэраў у парадку долевага будаўніцтва. Варта адзначыць, што жыллёвае заканадаўства дае права на сумеснае выкарыстанне ільготнага крэдыту і аднаразовай безвыплатнай субсідіі на будаўніцтва ці набыццё жылых памяшканняў. Пункт 1.11 Указу прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 14 красавіка 2000 № 185 прадугледжвае пералік грамадзян, якія такім правам надзяляюцца [15]. Неабходна засяродзіць увагу на адной з катэгорый грамадзян, якія пералічаны ў гэтым пункце. Гэта маладыя сем'і, пад якімі разумеюцца сем'і, у якіх муж ці жонка знаходзіцца ва ўзросце да 31 года на момант пастаноўкі на ўлік патрабуючых паляпшэння жыллёвых умоў.

29 снежня 2004 года Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь падпісаў Указ № 625, які прадугледжвае, што памер ільготнага крэдыту можа складаць да 90% ад кошту будаўніцтва жылля, зыходзячы з разліку 20 квадратных метраў на чалавека. Такія крэдыты будуть выдавацца тэрмінам на 20 год пад 5% гадавых

(замест 10%, прадугледжаных у Палажэнні). Для шматдзетных сем'яў і жыхароў малых гарадскіх пасяленняў з насельніцтвам да 20 тысяч чалавек прадугледжваецца больш ільготны парадак і ўмовы крэдытаўання: захаванне памеру ільготнага крэдыту да 95% кошту жылога памяшкання, тэрмінам на 40 год і памяшканне платы за карыстанне крэдигтам з 5% да 3% гадавых.[14]

Канчатковы памер ільготнага крэдыта вызначаецца пры заключэнні дамовы з грамадзянінам, зыходзячы з яго плацёжадольнасці і з улікам фактычнага кошту будаўніцтва жылога памяшкання, пры гэтым грамадзянін падае прадставіць дакументы, якія пацвярджаюць іх плацёжадольнасць і маёмаснае становішча, кошт будаўніцтва пэўнага жыллёвага памяшкання, а таксама іншыя дакументы, неабходныя для заключэння дамовы аб ільготным крэдытаўанні.

Памер уласных средкаў грамадзян, якія падлягаюць накіраванню на фінансаванне жыллёвага будаўніцтва вызначаецца як розніца паміж фактычным коштам будаўніцтва і пэўнай сумай ільготнага крэдыту згодна з крэдигтай дамовай. Уласныя грошовыя сродкі, а таксама пагашэнне запазычаннасці по ільготным крэдыце і выплата працэнтаў за карыстанне ім ажыццяўляеца на разліковы рахунак жыллёва-будаўнічага кааператыву, калектыву індывідуальных забудоўнікаў, генеральнага забудоўніка пры долевым будаўніцтве ў адпаведнай установе банка. Пры гэтым уласныя грошовыя сродкі ўносяцца да пачатку крэдытаўання ці часткамі на працягу ўсяго перыяду крэдытаўання ў спецыяльна акрэсленыя тэрміны, а выплаты па крэдигтах і працэнты ажыццяўляюцца пачынаючы з наступнага месяца пасля ўвядзення дома ва эксплуатацыю роўнымі долямі на працягу ўсяго перыяду пагашэння крэдыта. На працягу гэтага часу адзінным уласнікам маёmacі з'яўляеца банк - ён мае ўсе права і выконвае ўсе абязвязкі уласніка маёmacі.

Калі пагашэнне крэдыту не адбываецца ўвогуле ці часткова, банк, які выдаў крэдит, згодна з крэдигтнай дамовай робіць заходы па атрыманні працэнтаў, а калі гэта немагчыма - здзяйснічае высяленне крэдигтаатрымальніка з жыллёвых памяшканняў.

Пасля пагашэння крэдыту і выплаты ўсіх працэнтаў па ім з крэдигтаатрымальніка здзяйсняе ўсе яго абязвязкі пераз банкам, і ён становіцца адзінным і паўнапраўным уласнікам нерухомай маёmacі.

ВЫПРАБАВАЛЬНЫ ТЭРМІН

Для работніка ці для наймальніка?

Шмат у якіх кампаніях супрацоўнік, перад тым як яго возьмуць (ці то ня возьмуць) у штат, павінен праісьці выпрабавальны тэрмін. І гэта натуральная, бо кіраунік, калі прымае новага супрацоўніка ў штат, можна сказаць, бярэ ката ў мяху. Згадзіцесь, нават дасьведчаны съпэцыяліст па кадрах ня здолее адразу вызначыць, наколькі падыходзіць для арганізацыі той ці іншы кандыдат.

Адным з спосабаў, які дазваляе наймальніку засыерагчыся ад не кампэтэнтных ці недобрасумленных работнікаў, зьяўлецца магчымасць установіць выпрабавальны тэрмін пры прыёме на працу на вічка. У сваю чаргу і работнік можа скасаваць працоўную дамову, калі падчас выпрабавальнага тэрміну высьвятліцца, што праца яму не падыходзіць. Бо работнік таксама мае права выпрабаваць наймальніка.

Вырашаючы пытаньне аб уядзеныні выпрабавальнага тэрміну, наймальнік павінен вырашыць узниковую дылему, бо калі выбар будзе ўсё ж такі на карысць выпрабавальнага тэрміну, неабходна памятаць: звольніць работніка па выніках будзе досьць цяжка.

Каб пазъбегнуць магчымых канфліктавых сітуацый, памятайма: пры заключэнні бакамі працоўнай дамовы выпрабавальны тэрмін павінен ня толькі адпавядаць заканадаўству (гэта ў першую чаргу), але і быць аформленным належным чынам. Пры чым, гэтыя дзьве акалічнасці павінны прысутнічаць у сукупнасці.

У адпаведнасці з гэтым, уводзячыы выпрабавальны тэрмін, наймальнікам і работнікам неабходна ведаць і правільна ўжываць нормы заканадаўства, якія рэгламентуюць выпрабавальны тэрмін пры прыёме на працу.

Правілы выпрабаваньня.

У адпаведнасці з ч. 1 арт. 28 Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь (далей – ПК) умовы працоўнае дамовы аб уядзеныні работніку папярэдняга выпрабаваньня мае мэтай даць мажлівасць спраўдзіць адпадпаведнасць работніка даручаемай яму працы.

Пры чым, ва ўмовах існага рынка працы і растучых патрабавань-

няў да работніка, уядзеныне выпрабавальнага тэрміну, як правіла, не залежыць ні ад кваліфікацыі работніка і ад яго прафесійнага досьведу. Мэта выпрабаваньня – вызначыць прыдатнасць новага работніка да працы. Бо наймальнік павінен быць упэўненым, што прымае на працу сапраўды добра га спэцыяліста.

Наяўнасць у работніка дакументаў аб атрыманай адукцыі ці прафесійнай падрыхтоўцы, на жаль, не заўсёды адпавядае рэальнай кваліфікацыі дадзенага работніка, таму наймальнік зацікаўлены ў папярэднім спраўджањні здольнасцяў кандыдата.

Пры ўядзеныні папярэдняга выпрабаваньня размова ідзе менавіта пра праверку службовых якасцяў работніка. Асобныя асаблівасці характару чалавека, наўпрост не звязаныя з выкананьнем ім конкретных прафесійных абязязкаў, ня могуць падпадаць пад выпрабаваньне. На прыклад, калі ўводзіцца папярэднє выпрабаванье токару, наймальнік ня мае права ставіць прадметам выпрабаваньня схільнасць токара да ўжываньня сьпіртовых напояў, паленяня, балбатлівасці, канфліктнасці у калектыве, брыдкай лаянкі ды іншыя асаблівасці характару. Яны не дапасуюцца да прадмета папярэдняга выпрабаваньня дадзенага работніка.

Такім чынам, калі наймальнік вырашыў улучыць у працоўную дамову ўмовы аб папярэднім выпрабаваньні, то ён абязязкова павінен вызначыць прадмет выпрабаваньня.

Як вядома, абязязкі работніка вызначаюцца ці то ў працоўнай дамове, ці то ў службовай інструкцыі. Пры гэтым работнік павінен быць азнаёмлены з інструкцыяй і пацвердзіць сваю згоду подпісам. Гэта асабліва істотна пры звольненьні работніка, які не вытрымаў выпрабаваньня, калі факт азнаёмлення з працоўнымі абязязкамі будзе мець вялікае значэнне для пацверджањня яго неадпавяданьня даручанай працы.

У той жа час неабходна ўлічваць і той факт, што ва ўмовах рынкаў эканомікі з'явіліся такія пасады, як мэнеджэр, рыелтар, дыstryбютар і г.д.; наймальнік жа з улікам гаспадарчых задачаў арганізацыі ўкладае

свой сэнс у найменьне дадзеных пасадаў.

Для дакладнага вызначэння прадмета выпрабаваньня наймальнік павінен акрэслена ведаць тарыфна-кваліфікацыйныя характеристыкі прафесіяў рабочых і кваліфікацыйныя характеристыкі пасадаў служачых. Дзеля гэтага ѹ існуе сістэма тарыфікацыі, з дапамогай якой падзел працы ажыццяўляецца ня толькі па відах працы, але і па ўзроўні кваліфікацыі. Падставовым дакумэнтам, на падставе якога засноўваецца «гіерархія» майстэрства рабочых, зъяўляецца Адзіны тарыфна-кваліфікацыйны даведнік працаў і прафесіяў рабочых. Што датычыцца катэгоріі работнікаў, якія называюцца «служачыя», то неабходна кіравацца кваліфікацыйным даведнікам пасадаў служачых.

Так, пры заключэнні працоўнае дамовы бакамі можа быць агаворана выпрабаванье з мэтай спраўджањня факта адпавяданьня работніка даручаемай яму працы: узроўня тэарытычных і практычных ведаў і ўмельства па адпаведнай прафесіі, спэцыяльнасці, кваліфікацыі; здольнасць працы з кліентамі; ступень валоданьня замежнымі мовамі ды іншых прафесійных ведаў і навыкаў, неабходных для выкананьня абумоўленай дамовай працоўнай функцыі.

Такім чынам, выпрабаванье пры прыёме на працу дазваляе наймальніку спраўдзіць здольнасць работніка выконваць даручаную яму працу ды ягонае стаўленье да працоўных абязязкаў, таму ўзроўніе ўмовы пра выпрабавальны тэрмін часцей за ўсё зъяўляецца аргументаваным. Пытаньне пра ўзроўніе ўмовы пра ўядзеныне выпрабавальнага тэрміну павінна вырашыцца наймальнікам індывідуальна з кожным работнікам на этапе заключэння працоўнае дамовы.

Аднак менавіта на дадзенам этапе заключэння працоўнае дамовы акурат і адбываецца найбольш распаўсюджаная памылка: наймальнік самастойна, у аднабаковым парадку прызначае новаму работніку выпрабаванье ды вызначае ягоную працягласць. Разам з тым ПК уводзіць роўнасць бакоў працоўнае дамовы, у адпаведнасці з чым умова пра выпрабавальны тэрмін можа быць улучана ў працоўную

Заканчэнне. Пачатак на стар. 6
 дамову толькі пры наяўнасці пагадненням бакоў. Як пазначана ў арт. 19 ПК, зъмест ды ўмовы працоўнае дамовы вызначаюцца пагадненнем бакоў. Калі ж кандыдат выступае супраць увядзення дадзенае ўмовы, то ні пра якое выпрабаванье гаворка весьціся ня можа. Акрамя таго, у адпаведнасці з арт. 19 ПК увядзенне работніку выпрабавальнаага тэрміну адносіцца да ліку дадатковых умоваў працоўнае дамовы, адпаведна, бакі наагул могуць яго не абмярковываць. Аднак у тым выпадку, калі бакі ўсё ж вырашылі ўлучыць дадзеную ўмову ў працоўную дамову, яна зьяўляецца абавязковай для выкананья абодвум бакамі.

Вось жа, выпрабаванье з мэтай спраўджанья адпаведнасці работніка даручаемай яму працы можа быць уведзена, па-першае, толькі пры заключэнні працоўнае дамовы, па-другое, толькі па пагадненню яе бакоў.

Акрамя таго, ня варта забывацца на такі істотны момант, як пазначэнне ўмовы пра ўвядзенне выпрабавальнаага тэрміну ў працоўной дамове. Калі ўмова пра выпрабавальны тэрмін не была ўзгадана ў тэксьце працоўнае дамовы, работнік лічыцца прынятym на працу без выпрабаванья.

У дадзенай сітуацыі слушна ўзгадаць пра тое, што да ўвядзення ў дзеянье ПК арт. 21 КзабП РБ уводзіў правіла, у адпаведнасці з якім умова пра выпрабаванье мусіла быць пазначана ў загадзе (распарараджэнні) аб прыёме на працу. Зарэз запіс пра выпрабавальны тэрмін у загадзе (распарараджэнні) аб прыёме на працу выдаецца на падставе ўжо заключанае працоўнае дамовы й яго зъмест мусіць у дакладнасці адпавядаць умовам працоўнае дамовы.

Аднак на практицы нярэдка ўзынікаюць сітуацыі, калі работнікі фактычна дапускаюцца да працы зь ведама найманніка, але без належнага афармлення працоўнае дамовы й загаду з пазначэннем умоваў дамовы.

Прыклад 1

Сп-ня Г. была запрошана на працу ў ТАА “П...” у якасці мэнеджэркі. Кіраунік, жадаючы спраўдзіць здольнасць сп-ня Г. працаца з кліентамі, дапусціў яе да працы без афармлення працоўнае дамовы й без выданья загаду. Цераз тое, што сп-ня Г. не валодала належнымі бізнэсоўскімі якасцямі, праз месяц кіраунік паведаміў

ёй, што яна выпрабаваньня ня вытрымала й на працу прынята ня будзе. Суд аднавіў сп-ню Г. на працы, бо ў яе ўзыніклі працоўныя стасункі з найманнікам у выніку фактычнага дапушчэння яе да працы (ч. 2 арт. 25 ПК). Пры гэтым адсутнасць працоўнае дамовы ды, адпаведна, умовы ў ёй пра выпрабаванье азначае, што сп-ня Г. была прынята на працу без выпрабаванья (ч. 4 арт. 28 ПК).

Яшчэ адной даволі распаўсюджанай памылкай зьяўляецца тое, што пры афармленні на працу ў тэкст працоўнае дамовы ня ўносіцца пункт пра выпрабавальны тэрмін. Ён “усплывае” пазней, пры выданыні адпаведанага загаду, што цалкам недапушчальна. У выпадку праверкі інспектар, супаставіўшы асобнік працоўнае дамовы з тэкстам загаду, абвесьціць гэта грубым парушэннем працоўнага заканадаўства. У выпадку ж узынікнення працоўнае спрэчкі суд палічыць умову пра выпрабавальны тэрмін несапраўднай. Бо ў заканадаўстве наўпраст пазначана, што пры ўвядзеніі выпрабавальнаага тэрміну неабходна жаданье абодвух бакоў – як найманніка, так і работніка. А дакумэнтам, што адлюстроўвае ўзаемнае волевыяўленне, ёсьць акурат працоўная дамовы, а не загад.

Прыклад 2

Сп-ня М. была прынятая на працу поварам з 02.02.2004 г. Пры заключэнні працоўнае дамовы ачольнік аддзела кадраў папярэдзіў яе, што ў мэтах спраўджанья яе кваліфікацыі ёй будзе ўведзена выпрабаванье. Сп-ня М. пагадзілася.

Прыём сп-ні M. на працу быў аформлены загадам наступнага зъместу: “Маркаву Марыну Анатольеўну прыняць на працу з 2 студзеня 2004 г. у цэх №2 поварам 3-га разраду з паработнай аплатай працы з выпрабавальным тэрмінам у 2 месяцы – з 2 студзеня па 1 сакавіка 2004 г.” З студзеня ачольнік аддзелу кадраў азнаёміў M. з загадам падроспіс.

У перыяд выпрабаванья сп-ня M. працавала кепска: 2 разы спазнілася на працу, некалькі разоў не паспявала выконваць дзённую норму выпрацоўкі. Дадзенія факты былі адлюстраваны ў актах, складзеных тэхнолягам ды майстрам. Цераз тое, што вынікі працы выявіліся нездавальнічымі, дырэктар прыняў рашэнне скасаваць з сп-ня M. працоўную дамову.

27 лютага 2004 г. ачольнік цэха №2 уручыў сп-не M. пісьмовае папярэджанье пра тое, што яна не

прайшла выпрабаванье й будзе звольнена з 1 сакавіка.

1 сакавіка дырэктар падпісаў загад аб скасаванні з сп-няй M. працоўнае дамовы на падставе арт. 29 ПК.

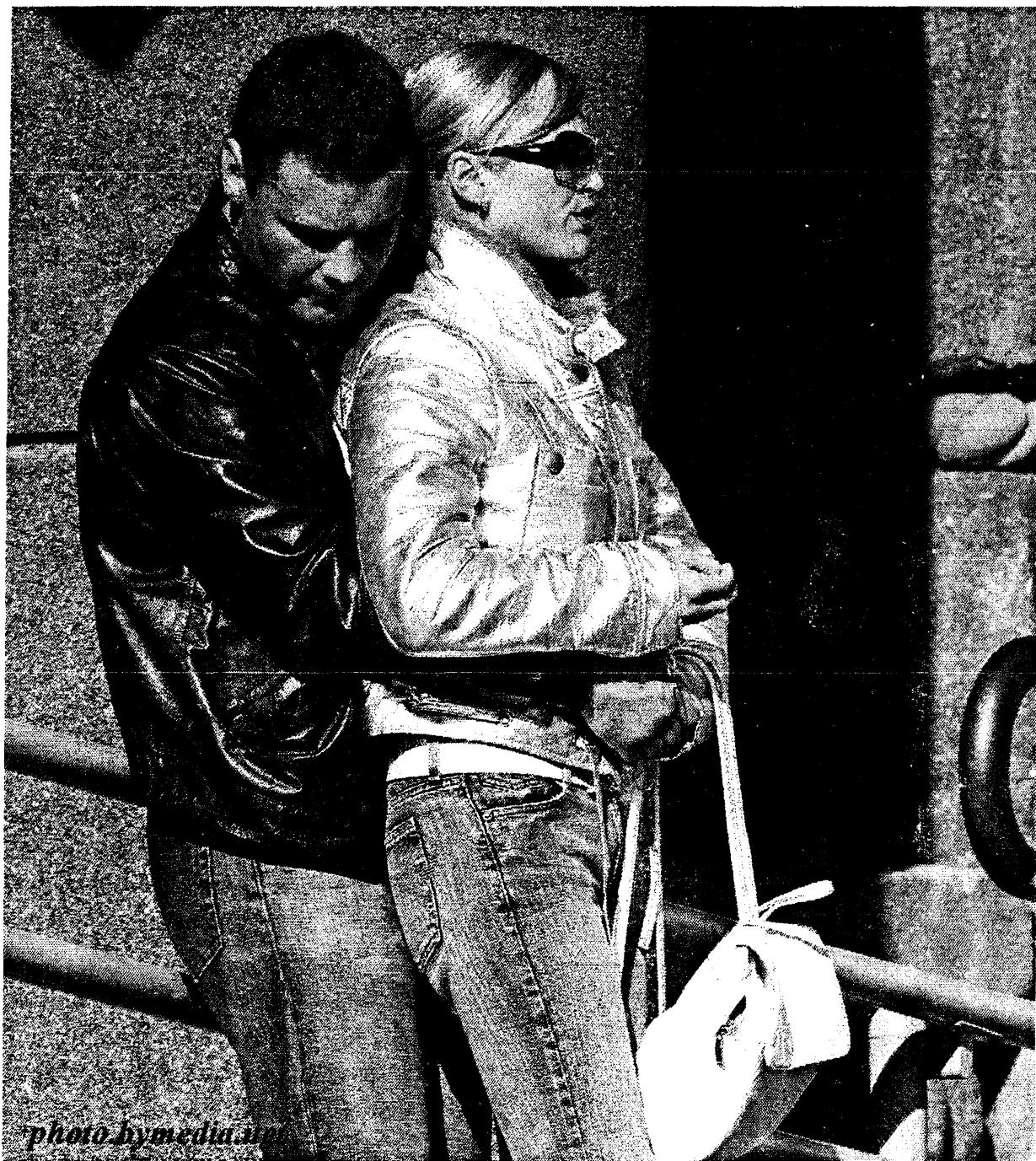
Спадарыня M. не пагадзілася з загадам ды звярнулася ў суд з поўным працоўнай дамове. У позыўным лісце яна прывяла такое аргументаванье: “Працоўная дамовы са мной была падпісана праз 3 дні пасля таго, як я была азнаёмлена з загадам пра прыём на працу. Умовы пра ўвядзеніе выпрабаванья ў працоўнай дамове няма. Мяркуючы, што дырэктар перадумаў і вырашыў ня ўводзіць мне выпрабаванье, я з гэтым пагадзілася ды пацвердзіла сваю згоду, падпісаўшы працоўную дамову”.

Суд, прызнаўшы меркаванье сп-ні M. аргументаваным, прыйшоў да высновы, што яна была прынята без выпрабаванья, ды аднавіў яе на працы.

У дадзеным выпадку, афармляя прыём на працу, адміністрацыя дазваляла памылку, парушыўшы патрабаванье арт. 28 ПК. Найманніку варта было ўлучыць умову пра папярэднє выпрабаванье ў працоўную дамову.

Вось жа, мы можам канстатаваць, што, акрамя пазначэння ў працоўной дамове ўвядзенія выпрабаванья, такое патрабаванне датычыцца ўсіх норматыўных актаў найманніка аб прыёме на працу (загаду). То бок загад павінен праводзіцца адну з умоваў працоўнае дамовы з работнікам аб ўвядзеніі для яго выпрабаванья. У тых выпадках, калі ўмова пра ўвядзеніе выпрабаванья не было адлюстравана ў тэксьце працоўнае дамовы, але было пазначана ў загадзе аб прыёме на працу, работнік уважаеца прынятym без выпрабаванья, бо ў такім разе ня выканана патрабаванье закона пра дасягненне паміж найманнікам і работнікам пагаднення аб ўвядзеніі выпрабаванья. Наадварот, пры адсутнасці ўмовы аб ўвядзеніі работніку выпрабаванья ў загадзе найманніка аб прыёме на працу, але пры наяўнасці гэтага ў працоўной дамове работнік уважаеца прынятym з выпрабавальным тэрмінам, бо загад зьяўляеца вытворным ад умоваў, вызначаных у працоўной дамове.

БЕЛОРУСАМ «Виагра» не нужна!?

Фото: Юрий Адамович

В середине мая в белорусские аптеки поступит отечественный аналог «Viагры» под названием «Ювена». Первая тысяча упаковок этого препарата, предназначенного для лечения мужской эректильной дисфункции, уже выпущена Республиканским унитарным предприятием «Борисовский завод медицинских препаратов».

Как сообщила «Белорусским новостям» специалист-провизор сектора маркетинга предприятия Елена Вальковская, «состав «Ювены», как и «Viагры», имеет одинаковое действующее вещество — силденафил. Терапевтический эффект обоих препаратов равен-

нен, а вот стоимость «Ювены» будет в 2-3 раза ниже «Viагры».

Белорусские аптеки, кроме «Viагры», предлагают мужчинам, желающим стать более мужественными, белорусскую «Потенциагру» и украинский препарат «Потенциале». Чем «Ювена» отличается от них?

По словам Елены Вальковской, «если говорить о качестве и эффекте, то ничем. А по цене наш препарат будет дешевле «Потенциагры» и «Потенциале» на 20-30 процентов».

Как выяснил корреспондент «Белорусских новостей», таблетка «Viагры» стоит сегодня 33 600 рублей, 4 таблетки — 122 900 рублей. За «Потенциагру» необходимо заплатить 15 тысяч 600 рублей, а за «Потенциале» — 24 тысячи 300 рублей. Таким образом, можно предположить, что стоимость «Вечной молодости» (так переводится с греческого языка «Ювена») составит приблизительно 13 тысяч рублей.

Все вышеперечисленные препараты должны отпускаться аптеками только по рецептам, однако на практике их можно приобрести абсолютно свободно, были бы деньги да желание. Мужчинам, не имеющим проблем с потенцией, но желающим продемонстрировать своим возлюбленным мужскую суперсилию, врачи экспериментировать с чудо-таблетками не рекомендуют.

Как и большинство других лекарств, они имеют побочные эффекты. Наиболее частыми являются головная боль и прилив крови к лицу. Реже встречаются нарушения пищеварения, головокружение, заложенность носа и изменение зрения (изменение цвета объектов, повышенная яркость света или затуманивание зрения). Возможны и другие неприятности.

Пример из жизни. Один молодой парень, выпив сначала водки, а потом приняв «Viагру», замучил себя и подружку собственной эрекцией. Оргазма достичь не получилось, секса больше не хотелось, а орган возбужденный всю ночь заснуть не давал. Водой холодной обливался — не помогало. Утром только отпустило. С тех пор он только на свои силы рассчитывает и с собственным естеством в интимных делах без лекарств договаривается.

naviny.by

- **Заснавальнік:** Грамадзянская ініцыятыва «Рэсурсавы цэнтар “Барміца”»
- **Адрас для допісаў:** 211800 Глыбокае, а/с №2
- **e-mail:** barmica@tut.by
- **<http://www.barmica.org>**
- **Наклад:** 299 паасобнікаў
- **Распаўсюджваецца** БЯСПЛАТНА на правах унутранай документацыі грамадскіх арганізацый, якія спрычыніліся ды выдання бюлетэня.
- **Пад час укладання захоўваецца мова і правапіс арыгіналу.**
- **Надрукавана на абсталяванні сяброў**